

Ewa Stańczyk-Hugiet

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu

PROCESY ZWIĄZANE Z WIEDZĄ A ZAGADNIENIE WARTOŚCI

1. Wprowadzenie

Na gruncie podejścia zasobowego (*resource based management*) w zarządzaniu rozwinęły się różne modele zarządzania kapitałem intelektualnym (zarządzania wiedzą)¹. Modele te, skoncentrowane na niewidzialnych zasobach, ukierunkowane są na podnoszenie wartości organizacji. Jednym z podstawowych założeń podejścia zasobowego jest to, że te zasoby, których nie można „dotknąć”, są źródłem wartości w większym zakresie niż zasoby o charakterze materialnym. Przykładem jest chociażby model „platformy wartości”, czyli model relacji między kapitałem intelektualnym a wartością organizacji. Model ten wskazuje, że wartość organizacji opiera się na jej kapitale intelektualnym i na umiejętnym zarządzaniu tym kapitałem (implementacja systemu zarządzania wiedzą) [Petrash 1996, s. 365-373].

Warto wskazać na procesy związane z wiedzą jako na te elementy, które sprzyjają podnoszeniu wartości. Celem artykułu jest więc zaprezentowanie podstawowych zagadnień dotyczących procesów związanych z wiedzą i ich konsekwencji w kontekście wartości organizacji.

2. Procesy związane z wiedzą a wartość

Koncepcja zarządzania wiedzą jest obecnie bardzo popularna. Wykorzystywane definicje zarządzania wiedzą podkreślają różne jego aspekty. Koncepcja ta mi-

---

¹ Zarządzanie kapitałem intelektualnym i zarządzanie wiedzą są tutaj traktowane zamiennie, jako kategorie tożsame, przy czym kapitał intelektualny traktowany jest statycznie, a zarządzanie wiedzą dynamicznie, jako sztuka kreowania wartości. A zatem zarządzanie wiedzą jest zbiorem działań operujących na kapitale intelektualnym.

mo dość dużej różnorodności postrzegania jest zorientowana na podnoszenie efektywności działań organizacji. I tak według jednych autorów zarządzanie wiedzą jest procesem, za pomocą którego organizacja generuje bogactwo, opierając się na swoich intelektualnych aktywach organizacyjnych (wywodzących się z wiedzy pracowników, licencji, kultury organizacyjnej) [Bukowitz, Williams 2000, s. 41]. Zarządzanie wiedzą to inteligentne wykorzystanie nowej technologii, zrównoważone docenieniem wartości twórców i powierników wiedzy – ludzi [Handy 1998, s. 50]. W innym ujęciu zarządzanie wiedzą to ogół procesów umożliwiających tworzenie, upowszechnianie i wykorzystanie wiedzy do realizacji celów organizacji [Murray, Myers 1997]. Istotą zarządzania wiedzą jest znalezienie, zrozumienie, podział i wykorzystywanie wiedzy w celu tworzenia wartości [Kaplan, Norton 2001]. Zarządzanie wiedzą jest procesem biznesowym, dzięki któremu firmy tworzą i stosują instytucjonalną lub kolektywną wiedzę, jest technologią transformującą informacje w wiedzę [Sarvary 1999, s. 95]. Zarządzanie wiedzą to posiadanie wiedzy o tym, co wiemy, zdobywanie i organizowanie jej oraz wykorzystanie w sposób przynoszący korzyści [Stewart 2001]².

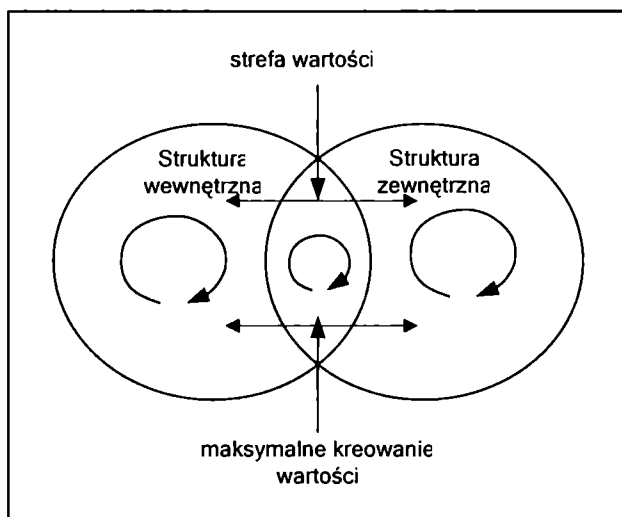
Procesy związane z wiedzą stanowią treść zarządzania wiedzą. W literaturze przedmiotu można napotkać wiele różnych szczegółowych ujęć wskazujących te istotne procesy, które mogą stanowić istotę zarządzania wiedzą. W ujęciu M. Sarvary'ego zarządzanie wiedzą jest traktowane jako proces biznesowy składający się z trzech subprocesów [Sarvary 1999, s. 95-107]. Z kolei D. Skyrme w ramach zarządzania wiedzą wyróżnia sześć procesów [Skyrme 1998]. J. Stankiewicz wskazuje cztery etapy procesu zarządzania wiedzą, przy czym odnosi się w tym przypadku wrażenie, że etapy te przebiegają sekwencyjnie, jeden po drugim. Wydaje się jednak, że różne procesy związane z wiedzą często przebiegają równolegle, nakładając się na siebie i wzajemnie warunkując [Stankiewicz 2005, s. 226]. Z kolei B. Miкуła wyjaśnia proces zarządzania wiedzą przez pryzmat realizacji klasycznie zidentyfikowanych funkcji zarządzania, które są realizowane cyklicznie [Miкуła, Pietruszka-Ortyl, Potocki 2002, s. 74-75; Miкуła 2006, s. 119-122]. J. Brdulak uważa, po przeanalizowaniu różnych ujęć procesu zarządzania wiedzą, że proces ten można opisać w sposób prosty, wskazując te elementy, które są istotne [Brdulak 2005, s. 20-21]. Interesujące jest również podejście do omawianej problematyki prezentowane przez B. Gladstone'a. Autor ten identyfikuje cztery główne elementy w zarządzaniu wiedzą, przy czym dodatkowo dzieli je na dwie klasy. Pierwsza z nich obejmuje procesy zdobywania i dzielenia się wiedzą oraz zbierania plonów. Tutaj wiedza jest postrzegana jako majątek. Postrzeganie wiedzy jako procesu wskazuje drugą klasę procesów, do których zaliczono: tworzenie i usprawnianie wiedzy oraz (automatyczne) wykorzystywanie wiedzy [Gladstone

² Inne sposoby rozumienia zarządzania wiedzą zob.: [Grudzewski, Hejduk 2002, s. 25; Jarugowa, Fijałkowska 2002, s. 57-59; Edvinsson, Malone 2001, s. 16; Strojny 2001].

2004, s. 178-179]. Opierając się na badaniach prowadzonych w dużych firmach, G. Probst, S. Raub i K. Romhardt [2002, s. 41-42] przedstawili własną koncepcję zarządzania wiedzą. Autorzy wskazali na kilka kluczowych procesów związanych z wiedzą, do których zaliczyli: lokalizowanie, pozyskiwanie, rozwijanie, dzielenie się wiedzą i jej rozpowszechnianie, wykorzystywanie wiedzy oraz jej zachowywanie.

Podjęcie problematyki procesów związanych z wiedzą nie oznacza wyłącznie konieczności ich zidentyfikowania. Istotne jest także uświadomienie sobie potencjalnych kierunków przebiegu tych procesów. C. Mesjasz uważa, że właśnie dynamika relacji wewnątrz i na zewnątrz organizacji jest ciekawym kierunkiem badań [Mesjasz 2005, s. 163].

Procesy związane z wiedzą zachodzą między różnymi podmiotami, zarówno wewnątrz organizacji, jak i między organizacją a jej otoczeniem. Procesy te przebiegają również między elementami otoczenia, kształtując te, które przebiegają w relacjach z organizacją. Procesy te tworzą specyficzny łańcuch wartości oparty na zasobach wiedzy, ale też kształtujący namacalne zasoby w postaci wartości. Dlatego z punktu widzenia organizacji niezwykle istotne jest kształtowanie i monitorowanie procesów związanych z wiedzą w celu ich wykorzystania w strefie wartości (rys. 1).

Rys. 1. Kierunki przebiegu procesów związanych z wiedzą

Źródło: opracowanie własne.

Podstawowe kierunki procesów związanych z wiedzą przebiegają między strukturą wewnętrzną i zewnętrzną. Struktura wewnętrzna i zewnętrzna są rozumiane jako wyraz procesów społecznych, w których podmioty je tworzące wyraża-

ją siebie i swoje potrzeby. Struktury te są tworami dynamicznymi, których dynamika wypływa z interakcji między podmiotami³. Przedstawiony na rys. 1 kierunek przepływu procesów związanych z wiedzą pozwala na zidentyfikowanie ich podstawowych rodzajów. Można również zidentyfikować potencjalne efekty kształtujące się w tych procesach (tab. 1). Procesy związane z wiedzą przebiegają między:

- wewnętrznymi podmiotami struktury (z wewnątrz do wewnątrz),
- wewnętrznymi i zewnętrznymi podmiotami struktury (z wewnątrz do zewnątrz),
- zewnętrznymi podmiotami (z zewnątrz do zewnątrz),
- zewnętrznymi i wewnętrznymi elementami struktury (z zewnątrz do wewnątrz).

Tabela 1. Niektóre efekty procesów związanych z wiedzą w przekroju kierunków ich przebiegu

Kierunki przebiegu procesów	Wybrane efekty procesów
Z wewnątrz do wewnątrz	– doskonalenie umiejętności – konwersja kompetencji od jednostek do organizacji – transfer kompetencji między pracownikami – klimat współpracy
Z wewnątrz do zewnątrz	– doskonalenie przez pracowników kompetencji <i>stakeholders</i> – doskonalenie systemów organizacyjnych, narzędzi, procesów, produktów klientów, dostawców (<i>stakeholders</i>) – doskonalenie kanałów komunikacji z klientami, dostawcami (<i>stakeholders</i>) – doskonalenie kompetencji w obsłudze klientów partnerów zewnętrznych
Z zewnątrz do zewnątrz	– organizacyjni <i>stakeholders</i> doskonałą kompetencje własnych pracowników
Z zewnątrz do wewnątrz	– doskonalenie kompetencji pracowników w wyniku oddziaływania <i>stakeholders</i>

Źródło: opracowanie własne.

Procesy związane z wiedzą najczęściej są analizowane w kontekście nowego produktu/usługi. W tym bowiem obszarze upatruje się źródeł podnoszenia wartości. Wiele publikacji i badań dotyczących obszaru b+r i innowacji produktu tak właśnie wiedzę interpretuje (por.: [Haffer 2005, s. 461-462; Park, Kim 2006; Brdulak 2005; Hoegl, Schulze 2005, s. 263-273; Teo 2005, s. 147-159; Yamin, Otto 2004, s. 239-258; Kumar, 2001, s. 159-174; Yang, 2005, s. 121-135; Adenfelt, Lagerstrom 2006, s. 191-198; Furu 2001, s. 133-149] i wielu innych autorów).

³ Takie rozumienie struktury przyjęto za K. Weickiem [Weick 1977; 1983]. Podobnie interpretuje dynamikę procesów związanych z wiedzą K.-E. Sveiby [Sveiby 2001]. Inni autorzy koncentrują jednak uwagę na procesach zachodzących wewnątrz organizacji oraz z organizacji na zewnątrz [Lahiti, Beyerlein 2000, s. 71].

Największym problemem w skutecznym wykorzystaniu wiedzy wydaje się jednak dyfuzja wiedzy, często utożsamiana z dzieleniem się wiedzą⁴. Powszechny jest bowiem pogląd mówiący o tym, że wartość wiedzy wzrasta wraz ze wzrostem intensywności jej wykorzystania. Ten wzrost intensywności może nastąpić wyłącznie wówczas, gdy wiedza jest dostępna maksymalnie szerokiemu gronu współpracowników⁵ (por.: [Gluckstein 2001; Desouza 2003, s. 71; Kaplan, Norton 2004, s. 72-89; Grant 1997, s. 450-454]). Dotyczy to jednak nie wszystkich rodzajów wiedzy, lecz przede wszystkim wiedzy technologiczno-produktowej, rynkowej i operacyjnej⁶. Można pokusić się nawet o stwierdzenie, że zarządzanie wiedzą jest w dotychczasowym wydaniu tylko ogólną kategorią określającą właśnie dyfuzję wiedzy.

Interesującym zagadnieniem są także przebiegi procesów związanych z wiedzą w organizacjach sieciowych. Co ciekawe, w sieciach typu *cluster* regionalny istnieją jednocześnie procesy współpracy i konkurencji, co powoduje, że najintensywniej przebiegające tam procesy związane z wiedzą zachodzą w obszarach niekoniecznie stanowiących przewagę konkurencyjną. Analiza procesów związanych z wiedzą na przykładzie organizacji sieciowych może pozwolić głębiej poznać i zrozumieć to zjawisko.

3. Strategie zdeterminowane kapitałem wiedzy

Można się zastanowić, w jaki sposób kapitał wiedzy determinuje strategię przedsiębiorstwa. Tutaj dokonano analizy relacji między wiedzą a strategią w przekroju dwóch charakterystyk, a mianowicie pozycji przedsiębiorstwa na rynku oraz zasobów wiedzy. W takim układzie można wygenerować cztery możliwe

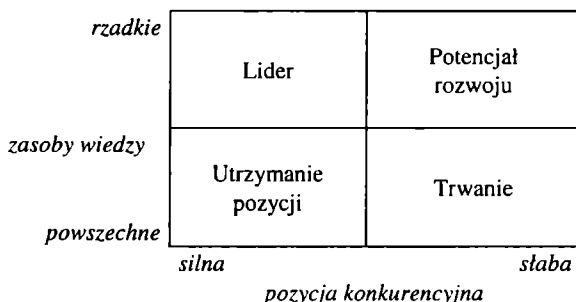
⁴ S. Gluckstein, na podstawie badań 36 organizacji, stwierdza, że 62% badanych wskazuje na dyfuzję wiedzy jako podstawową barierę dla sprawnego zarządzania wiedzą [Gluckstein 2001].

⁵ Badania prowadzone przez B. Kogut i U. Zandera dowodzą, że im bardziej jawna jest wiedza, tym łatwiej i częściej dochodzi do jej transferu wewnątrz organizacji [Kogut, Zander 1993, s. 625-645]. K. Desouza i Y. Awazu postulują wręcz tworzenie wewnętrznego rynku wiedzy [Desouza, Awazu 2003, s. 345-352].

⁶ Wydaje się, że dyfuzja wiedzy dająca szersze możliwości jej wykorzystania stanowi podstawową przesłankę tworzenia różnych form współpracy między organizacjami, ale również między organizacjami i partnerami z otoczenia, czyli *stakeholders*. Dlatego też zapewne tak popularna w teorii i praktyce staje się forma sieci międzyorganizacyjnych z całym spektrum ich odmian i rodzajów. Funkcjonowanie w ramach sieci opiera się przede wszystkim na relacjach, i to nie zawsze o charakterze formalnym, zatem korzyści płynące z uczestnictwa w sieci przynoszą rentę relacyjną, której źródłem jest głównie dyfuzja wiedzy (por.: [Niemczyk 2006, s. 76; Dyer, Singh 1998, s. 662; Ernst, Kim 2002, s. 1417-1429; Lipparini, Fratocchi 1999, s. 655-667; Mason, Beltramo, Paul 2004, s. 53-72]). Forma współdziałania w ramach sieci nie oznacza wyłącznie współpracy między organizacjami rozumianymi rzeczowo, to również możliwe formy współpracy z innymi podmiotami. C. Prahalad i V. Ramaswamy wręcz przewidują, iż sieciami przyszłości będą sieci doświadczeń oparte na relacjach współtworzenia między organizacją a jej klientami [Prahalad, Ramaswamy 2005; Blomstermo i in. 2004, s. 355-373].

strategie zachowań przedsiębiorstwa zdeterminowane kapitałem wiedzy i jednocześnie posiadanym potencjałem konkurencyjności.

Pozycja strategiczna z pola „lider” oznacza, że przedsiębiorstwo poszukuje możliwości wypracowania wartości na podstawie kapitału wiedzy, która należy do zasobów rzadkich, a więc takich, do których nie ma swobodnego dostępu, i jednocześnie zajmuje przewodnią pozycję na rynku. Jest to bardzo korzystna sytuacja dla organizacji, gdyż daje potencjał utrzymania swojej pozycji rynkowej w długim okresie. Zagrożeniem może być tutaj pojawienie się zasobów substytucyjnych.

Rys. 2. Wiedza a pozycja konkurencyjna przedsiębiorstwa

Źródło: [Stańczyk-Hugiet 2003, s. 132].

„Potencjał rozwoju” oznacza, że przedsiębiorstwo ma dostęp do wiedzy o charakterze zasobu rzadkiego, lecz zajmuje słabą pozycję na rynku. W tym obszarze istnieją duże możliwości poprawienia swojej pozycji konkurencyjnej. Źródłem kreowania wartości staje się umiejętne wykorzystanie kapitału wiedzy.

Zasoby wiedzy powszechnie dostępnej z perspektywy pozycji konkurencyjnej generują dwie możliwe sytuacje: „utrzymanie pozycji” i „trwanie”. Pierwsza z nich oznacza, że przedsiębiorstwo posiada znakomitą pozycję na rynku zbudowaną na umiejętnym wykorzystaniu wiedzy dostępnej w ramach sektora działalności. Pozycja ta może wynikać z innych, na przykład marketingowych, działań bardziej niż z unikatowej informacji i wiedzy.

Dруга sytuacja oznacza w zasadzie znikome szanse rozwoju organizacji, która korzysta wyłącznie z ogólnie dostępnej wiedzy jednocześnie, nie posiadając mocnej pozycji przetargowej wynikającej z ugruntowanej pozycji rynkowej. Przewiduje się duże trudności zwiększania wartości przedsiębiorstwa.

4. Zakończenie

W podsumowaniu warto zauważyć, że mimo iż koncepcja zarządzania wiedzą jest w różny sposób rozumiana przez różnych badaczy, to zawsze jednak podkreśla

się wagę zasobów wiedzy oraz ich wpływ na kształtowanie wartości organizacji i przewagi konkurencyjnej. Zarządzanie wiedzą jest definiowane najczęściej poprzez identyfikowanie procesów związanych z wiedzą. Dla przebiegu niektórych procesów związanych z wiedzą duże znaczenie mają technologie informacyjne, lecz nie należy ich utożsamiać z zarządzaniem wiedzą. Zarządzanie wiedzą ma charakter strategiczny, ponieważ umożliwia podtrzymywanie i rozwijanie wiedzy strategicznej. Główną ideą zarządzania wiedzą jest wykorzystanie zasobów wiedzy do budowania pozycji strategicznej organizacji. Taka perspektywa powoduje, że zarządzanie wiedzą można rozpatrywać z perspektywy przedmiotowej. Skłania to do zidentyfikowania i zrozumienia istoty tych procesów, które składają się na koncepcję zarządzania wiedzą, zwłaszcza że stanowią one istotny element procesu implementacji strategii organizacji, przyczyniając się także do podnoszenia wartości.

Przedstawione w artykule rozważania miały również na celu przedstawienie trudności metodycznych w obszarze prowadzenia badań nad procesami związanymi z wiedzą. Trudności te wynikają przede wszystkim z braku jednoznacznego przyjmowania przez badaczy uniwersalnej listy procesów związanych z wiedzą. Wyniki badań prowadzonych przez różnych badaczy, a także autorkę pracy, potwierdzają ten stan wiedzy. Utrudnia to również możliwości dokonywania porównań wyników prowadzonych przez różnych badaczy. Z tego powodu najważniejszym problemem badawczym staje się badanie kierunków przebiegu procesów związanych z wiedzą, a nie poszczególnych rodzajów procesów wiedzy. Ilustruje to całą złożoność i bogactwo możliwości analizy procesów związanych z wiedzą zwłaszcza wówczas, gdy procesy związane z wiedzą są kształtowane w sposób świadomy i celowy.

Literatura

- Adenfelt M., Lagerstrom K., *Enabling knowledge creation and sparing in transnational project*, „International Journal of Project Management” 2006 nr 24.
- Blomstermo A. i in., *The perceived usefulness of network experiential knowledge in the internationalizing firm*, „Journal of International Management” 2004 nr 10.
- Brdulak J., *Zarządzanie wiedzą a proces innowacji produktu*, SGH, Warszawa 2005.
- Bukowitz W., Williams R., *The Knowledge Management Field Book*, Prentice Hall, London 2000.
- Desouza K., *Strategic contributions of game rooms to knowledge management: some preliminary insights*, „Information and Management” 2003 nr 41.
- Desouza K., Awazu Y., *Constructing international knowledge markets: considerations from mini cases*, „International Journal of Information Management” 2003 nr 23.
- Dyer J., Singh H., *The relational view: The cooperative strategy and sources of interorganizational competitive advantage*, „Academy of Management Review” 1998 vol. 24 nr 4.
- Edvinsson L., Malone M., *Kapitał intelektualny*, PWN, Warszawa 2001.

- Ernst D., Kim L., *Global production networks, knowledge diffusion, and local capability formation*, „Research Policy” 2002 nr 31.
- Furu P., *Drivers of competence development in different types of multinational R&D subsidiaries*, „Scandinavian Journal of Management” 2001 nr 17.
- Gladstone B., *Zarządzanie wiedzą. Knowledge Management*, Petit, Warszawa 2004.
- Gluckstein S., *Strategic Management of the Knowledge Enterprise*, Siemens AG 2001.
- Grant R., *The knowledge-based view of the firm: implications for management practice*, „Long Range Planning” 1997 vol. 30 nr 3.
- Grudzewski W., Hejduk I., *Przedsiębiorstwo przyszłości – wizja strategiczna*, Difin, Warszawa 2002.
- Haffer M., *Zasoby wiedzy jako czynnik wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw*, [w:] *Wiedza jako czynnik międzynarodowej konkurencyjności w gospodarce*, red. B. Godziszewski, M. Haffer, M. Stankiewicz, Dom Organizatora TNOiK, Toruń 2005.
- Handy Ch., *Wiek przezwyciężonego rozumu*, Wydawnictwo Business Press, Warszawa 1998.
- Hoegl M., Schulze A., *How to support knowledge creation in new product development: an investigation of knowledge management methods*, „European Management Journal” 2005 vol. 23 nr 3 (June).
- Jarugowa A., Fijałkowska J., *Rachunkowość i zarządzanie kapitałem intelektualnym*, ODDK, Gdańsk 2002.
- Kaplan R., Norton D., *The Strategy Focused Organization. How Balanced Scorecard Companies Thrive in the New Business Environment*, Harvard Business School Press, Boston 2001.
- Kaplan R., Norton D., *Czy niematerialne zasoby współgrają ze strategią twojej firmy?*, „Harvard Business Review Polska” 2004 (kwiecień).
- Kogut B., Zander U., *Knowledge of the firm and the evolutionary theory of the multinational corporation*, „Journal of International Business Studies” 1993 vol. 24 nr 4.
- Kumar N., *Determinants of overseas R&D activity of multinational enterprise: the case of US and Japanese corporations*, „Research Policy” 2001 nr 30.
- Lahti R., Beyerlein M., *Knowledge transfer and management consulting: a look at „The Firm”*, „Business Horizons” 2000 (January-February).
- Lipparini A., Fratochi, *The capabilities of the transnational firm: accessing knowledge and leveraging inter-firm relationships*, „European Management Journal” 1999 vol. 17 nr 6.
- Mason G., Beltramo J., Paul J., *External knowledge sourcing in different national settings: a comparison of electronics establishments in Britain and France*, „Research Policy” 2004 nr 33.
- Mesjasz C., *Teoretyczne podstawy zarządzania wiedzą*, [w:] *Wiedza jako czynnik międzynarodowej konkurencyjności w gospodarce*, red. B. Godziszewski, M. Haffer, M. Stankiewicz, Dom Organizatora TNOiK, Toruń 2005.
- Mikuła B., *Organizacje oparte na wiedzy*, Wyd. AE, Kraków 2006.
- Mikuła B., Pietruszka-Ortyl A., Potocki A., *Zarządzanie przedsiębiorstwem XXI wieku. Wybrane koncepcje i metody*, Difin, Warszawa 2002.
- Murray P., Myers A., *The facts about knowledge. Special report*, „Information Strategy” 1997 (November).
- Niemczyk J., *Wyróżniki, budowa i zachowania strategiczne układów outsourcingowych*, Wyd. AE, Wrocław 2006.
- Park Y., Kim S., *Knowledge management system for fourth generation R&D: Knowvation*, „Technovation” 2006 nr 26.
- Petrash G., *Dow's Journey to a knowledge value management culture*, „European Management Journal” 1996 nr 14 (August).
- Prahalad C. K., Ramaswamy V., *Przyszłość konkurencji*, PWE, Warszawa 2005.

- Probst G., Raub S., Romhardt K., *Zarządzanie wiedzą w organizacji*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2002.
- Sarvary M., *Knowledge management and competition in the consulting industry*, „California Management Review” 1999 vol. 41 nr 2 (Winter).
- Skyrme D., *Developing a knowledge strategy*, „Strategic Planning Society” 1998 nr 1.
- Stankiewicz M., *Konkurencyjność przedsiębiorstwa*, Dom Organizatora TNOiK, Toruń 2005.
- Stańczyk-Hugiet E., *Konkurencyjność organizacji opartych na wiedzy*, [w:] *Wybrane problemy zarządzania współczesnym przedsiębiorstwem*, red. M. Przybyła, AE, Wrocław 2003.
- Stewart T., *The Wealth of Knowledge. Intellectual Capital and the Twenty-First Century Organization*, Nicolas Brealey Publishing, London 2001.
- Strojny M., *Zarządzanie wiedzą. Wstęp do dyskusji*, „Personel” 2001.
- Sveiby K.-E., *A knowledge-based theory of the firm to guide Strategy Formulation*, „Journal of Intellectual Capital” 2001 vol. 2 nr 4.
- Teo T., *Meeting the challenges of knowledge management at the Housing and Development Board*, „Decision Support Systems” 2005 nr 41.
- Weick K., *Enactment processes in organizations*, [w:] *New Directions in Organizational Behavior*, red. B. Staw, G. Salancik, St. Clair, Chicago 1977.
- Weick K., *Managerial thought in the context of action*, [w:] *The Executive Mind*, red. S. Shrivastava, Jossey Bass, San Francisco 1983.
- Yamin M., Otto J., *Patterns of knowledge flows and MNE innovative performance*, „Journal of International Management” 2004 nr 10.
- Yang J., *Knowledge integration and innovation: securing new product advantage in high technology industry*, „The Journal of High Technology Management Research” 2005 nr 16.

KNOWLEDGE PROCESSES AND ORGANIZATION'S VALUE

Summary

The paper is mostly theoretical in character. It explains the essence, meaning and kinds of knowledge processes and their importance on value creation. In fact, the article is a theoretical explanation of one of the elements of the knowledge management system. The author focuses on describing the knowledge processes and presents the knowledge processes directions.